## ויצא ג

א. „ויהי בעת יחם הצאן ואשא עיני וארא בחלום והנה העתודים העולים על הצאן עקודים נקודים וברודים", וב־פרש"י „וברודים, תרגומו[2] ופציחין [היינו פתוחים] . . חוט של לבן מקיף את גופו סביב וחברבורות[3] שלו פתוחה ומפולשת מזו אל זו[4] ואין לי להביא עד מן המקרא".

והנה הראב"ע כותב בפירושו[5] ש־„טלואים הם הברודים"[6], וברד"ק כאן[7] פי' „וברודים, זכרו במקום טלואים ואמר ברודים כי לבנותם הי' כמו הברד"[8].

וצריך ביאור, מדוע העדיף רש"י את פירוש התרגום, ולא פי' כהראב"ע (וה־רד"ק) שברודים היינו טלואים (שנזכר לעיל בקרא[9]). דלפי' הראב"ע מובן שאין כאן צורה חדשה על הצאן שלא נזכרה עד עתה, אבל לפרש"י ש„ברודים" היינו „חוט של לבן מקיף את גופו סביב כו' פתוחה ומפולשת כו'", צריך ביאור, הרי לעיל בכתוב נזכרו רק „עקודים נקודים וטלואים"[10] ולא ברודים, ונמצא שבחלום יעקב נתחדשה צורה חדשה בצאן שלא נזכרה עד עתה.[11]

ב. לכאורה יש לומר שרש"י אזיל כאן לשיטתי'. דהנה בתוכן פסוקים אלו[12], „וארא בחלום והנה העתודים העולים על הצאן עקודים גו' ויאמר אלי מלאך האלקים בחלום גו' שא נא עיניך וראה כל העתודים העולים גו' כי ראיתי את כל אשר לבן עושה לך", שקו"ט במפר־שים, שהרי כבר מפורש לעיל שצאן יעקב הולידו עקודים נקודים כו' ע"י המקלות[13], „ויפצל בהן פצלות לבנות גו' ויצג את המקלות גו' ויחמו הצאן אל המקלות ותלדנה הצאן עקודים נקודים וטלואים" — וא"כ מה נתחדש בזה שראה בחלום „העתודים העולים על הצאן עקודים נקודים וברודים", והמלאך אמר לו „שא נא עיניך וראה כל העתודים העולים על הצאן עקודים גו'"?

וביארו המפרשים בכמה אופנים, ו־מהם:

א) שלידת עקודים נקודים כו' היתה על ידי פעולה הטבעית דהמקלות, וכ־ידוע[14] שצורת התולדות תלוי' בצורה המצטיירת במחשבת האם, וחלומו של

1) פרשתנו לא, י.

2) בדפוס ראשון ושני וכמה כת"י רש"י (ש־תח"י) „כתרגומו".

3) בדפוס ראשון ושני וכמה כת"י רש"י (ש־תח"י) „חברבורת (חברבורה)", בלי ואי"ו — ל' יחיד (וכן ליתא וא"ו בתחלתו). ולכאורה כצ"ל, שהרי ממשיך (גם בדפוסים הנפוצים) בל' יחיד „פתוחה ומפולשת".

4) בדפוסי רש"י הנפוצים הובא ס"א „מזו אל זו", וכ"ה בדפוס ראשון ושני וכמה כת"י רש"י (שתח"י).

5) לעיל ל, לט. וראה גם שם, לה.

6) אלא שמסיים שם „כי שם כלל הוא", ד„טלוא" הוא שם כללי. וכ"כ שם, לא (לט) ואילך.

7) וכ"כ בס' השרשים שלו ערך ברד „שיש להם כתמים לבנים כמו ברד וכן סוסים ברדים אמצים" (זכרי' ו, ג).

8) ולפ"ז גם להרד"ק הוא אותה הצורה ד־טלואים אלא דברוד מתאר לבנוניתו. וראה גם ראב"ע לעיל ל, לא (לט). רלב"ג כאן בביאור המלות.

9) ל, לב. לג. לה. לט.

10) ל, לט.

11) לא, י־יב.

12) ל, לז ואילך.

13) ראה גם ראב"ע ל, לט. ועוד.

מלאך ודברי המלאך היו נבואה מאת ה', שהבטיח לו הצלחה טבעית בהשתדלותו בפעולות טבעיות[14] אלה.

ב) שהלידה דעקודים נקודים כו' היתה בדרך נס[15], וכבשורת המלאך, ו־פעולת יעקב עם המקלות היתה רק „כדי[16] להעלים הנס ולהסתירו במעשה הטבע, ע"ד שמצינו באלישע שאמר לגחזי[17] קח משענתי בידך גו' ושמת משענתי על פני הנער גו', וכמו שאמר הקב"ה ליהושע[18] במלחמת עי שים לך אורב לעיר כו' אף על פי שמלחמה זו על ידי נס היתה ופועל המקלות אחר דברי המלאך הי'".

ג) שהיו כאן שני ענינים נפרדים, הן לידת עקודים וכו' שבאה באופן טבעי ע"י המקלות דיעקב, והן לידה שהיתה בדרך נס בלי כל קשר לפעולת המקלות (ועל זה בא כאן סיפור החלום ודברי המלאך)[19].

והנה את"ל (כב' האופנים הראשונים) שב' ענינים אלו שייכים זל"ז והשגחת ה' המוזכרת בחלום יעקב קשורה עם פעולות יעקב בהמקלות[20], מובן בפשטות, שלא מסתבר כלל לומר שכאן אומר הפסוק דבר חדש במין וצורת הצאן שנולדו, אלא עקודים נקודים ברודים הן הן המינים שנפרטו לעיל, עקודים נקודים טלואים.

אבל את"ל (כאופן הג') שחלום יעקב ונבואת ה' הם ענין בפ"ע מפעולת המקלות, יש לומר בפשטות, שפעולות יעקב במקלות והנס שהובטח לו בחלום גרמו להולדת שני מיני צאן: פעולת יעקב במקלות גרמה שיוולדו „עקודים נקודים וטלואים", ואילו על ידי נס נולדו „עקודים נקודים וברודים".

ג. והנה רש"י כאן בד"ה „והנה העתודים" פי' „אע"פ שהבדילם לבן כולם שלא יתעברו הצאן דוגמתן, היו המלאכים מביאין אותן מעדר המסור ביד בני לבן לעדר שביד יעקב" — הרי מפורש, שלדעת רש"י, הבטחת השם בחלום יעקב היתה ענין בפני עצמו מהולדת הצאן על ידי המקלות, שנולדו עקודים נקודים כו' על ידי זכרים כאלו שהובאו בדרך נס[21] על ידי המלאכים מעדרו של לבן[22].

---

14) ראה רלב"ג כאן. אברבנאל כאן. ולדברי־הם מה שלקח יעקב המקלות לא עשה זה מעצמו אלא על פי המלאך [וכן מפורש במדרש לקח טוב ל, לט. רבינו בחיי שם, לח (אבל ביאורו בזה הוא לכאורה דלא כדבריהם)].

ובטור הארוך (ל, מב בסופו), לאחרי שהביא יש מפרשים כי איננו טבע שיולידו נקודים כו' בכח המקלות אלא דרך נס, ומה שהוצרך מקלות לנס כי כן דרך כל הנסים למעט הנס כו', מסיים „ואינו נראה כי ודאי טבע הוא וכן דעת רבותינו ז"ל".

15) ראה כלי יקר לא, ח. אוה"ח לא, י.

16) ל' הרא"ם (ל, לט), והוא ע"פ האמונה והבטחון להרמב"ן (פט"ו). רבינו בחיי שם. ועד"ז הובא ביפה תואר השלם לב"ר פע"ג, ז ד"ה מלאכי השרת. הואיל משה (באר התורה) כאן.

17) מלכים ב ד, כט.

18) יהושע ח, ב.

19) ראה ראב"ע לא, ט. רמב"ן שם, יוד. פי' הב' ברא"ם הנ"ל.

20) וראה גם רבינו בחיי שם ל, לז בסופו: והי' הענין הזה ליעקב דבר חכמה וסוד הטבע מעורב בנס כי הי' ענין טבעי מצד פצול המקלות ומצד אחר הי' נס גמור. ע"ש. וראה גם מדרש לקח טוב שם. רבינו בחיי שם, לח בטעם הב'.

21) ודוחק גדול לומר לפרש"י שרצה יעקב להעלים הנס בטבע בפעולת המקלות (כי מפשטות ל' הכתוב ורש"י משמע שע"י המקלות נולדו בפועל עקודים נקודים וטלאים). ובפרט דאז הו"ל לרש"י לכותבו בפירוש.

22) במשכיל לדוד, דאף שהמלאכים הביאו הצאן מעדר לבן, אפ"ה יעקב לקח לו מקל לבנה כו', שלא רצה לסמוך על הנס כו', ועוד דחש יעקב ליהנות ממעשה נסים. ועד"ז בבאר בשדה (ל, לט). ומשמע קצת דמפרש שפעולת המלאכים (בדרך

ומש"ה מפרש רש"י, דזה שהכתוב שינה בלשונו מ„טלואים" ל„ברודים" הוא לפי שהם שתי צורות שונות, ד„טלואים" הם סתם „חברבורות רחבות"[23] ואילו „ברודים" היינו „פציחין", ש„חוט של לבן מקיף את גופו סביב וכו'"[24].

אלא שצריך ביאור (עכ"פ בפנימיות הענינים), מאי טעמא לחילוק זה, שהצאן שנולדו על ידי פעולת המקלות היו „עקודים נקודים וטלואים", ואילו ע"י המלאכים הובאו (בדרך נס) „עקודים נקודים וברודים" — ברודים במקום טלואים?

ד. ויש לומר, שהביאור בזה נרמז ב־פרטי לשונות רש"י גופא בפי' „ברודים"

נס) היתה רק בתחלה.

אבל מזה שרש"י לא פירש כאן מתי היתה פעולת המלאכים ומתי המקלות וכיו"ב (ראה רמב"ן עה"ת ובחיי הנ"ל שקו"ט בזה), משמע לכאורה, דפעולת המלאכים היתה בסוף הזמן, או במשך כל הזמן „משעה ראשונה עד אחרונה" (גר"א כאן. וראה שם שעכצ"ל שדבר המלאך הי' רק בסוף שני ה־עבודה דאל"כ „איך יעבור . . ארץ אבותיך"). ולהעיר מנחלת יעקב לא, ז.

23) רש"י לעיל ל, לב.

24) ואין להקשות (ראה אוה"ח עה"פ) שבתנאי שהתנה יעקב עם לבן לא נאמר אלא „כל אשר איננו נקוד וטלוא בעזים וחום בכשבים" (ל, לג) — שהרי זהו מה ש„ותחלף את משכורתי" — „היית משנה תנאי שבינינו מנקוד לטלוא ומעקודים• לברודים" (לא, מא ובפרש"י).

וראה בארוכה גר"א, דלפרש"י (ל, לו) הסיר לבן גם מה שלא התנו ביניהם. ולכן לאחר שהסיר כל אשר לבן בו (לא כפי המדובר) הרי כל אשר לבן בו נשאר בשכרו של יעקב.

•) כ"ה בדפוסי רש"י לפנינו. ובדפוס ראשון „לעקודים", — שלפ"ז הכל המשך אחד, מנקוד ל־טלוא לעקודים לברודים. ובדפוס שני „בנקוד וטלוא עקודים וברודים". וראה רא"ם ומפרשי רש"י. וא־כ"מ.

— וכפי שהובא הרבה פעמים פתגם אדמו"ר הזקן שפירוש רש"י על התורה הוא „יינה של תורה"[25], היינו, שבלשון רש"י נרמזים כמה ענינים שע"ד הסוד („נכנס יין יצא סוד"[26]).

וכמו"כ בענינו, דהנה ידוע ש„עקודים נקודים ברודים" מרמזים על ג' העולמות הכלליים (כמבואר בכתבי ה־אריז"ל[27]), וכל זה הוא „אשר לבן עושה לך"[28], כי „לבן הוא סוד לובן העליון אשר הוא קודם כל האצילות הזה"[27], היינו א"ס ב"ה שהוא פשוט בתכלית הפשיטות (בדוגמת מראה לבן, שאינו גוון המתהווה „על ידי צבע" אלא מורה על פשיטות)[29], וההתגלות של „לובן העליון" בג' העולמות דעקודים נקודים וברודים היא על ידי יעקב דוקא[30].

ועפ"ז יש לבאר גם פרטי הלשונות והענינים בלשון רש"י בפירוש „ברודים" — (א) חוט של לבן, חוט דוקא, (ב) „מקיף את גופו סביב", (ג) „חברבורות שלו פתוחה ומפולשת מזו אל זו" — שג' ענינים אלו מכוונים לג' הענינים שבהמשכת „לובן העליון" בעולם הברודים, כדלקמן ס"ו.

וע"פ הקדמה זו יתבאר ג"כ מדוע חידוש זה שייך דוקא לפעולת המלאכים

25) „היום יום" כט שבט.

26) עירובין סה, סע"א. וראה בארוכה אמרי בינה לאדמו"ר האמצעי (בעל יום ההולדת ויום ההילולא דט' כסלו, ובעל הגאולה די"ד כסלו — כדלקמן בפנים) שער הק"ש ספנ"ג ואילך, ש„יינה של תורה" הוא רזין דאורייתא.

27) ע"ח שער העקודים בתחלתו.

28) לא, יב.

29) תו"א סוף פרשתנו (כד, ב). תו"ח שם (לז, ד ואילך). וראה בארוכה (ע"ד מראה לבן) עטרת ראש שער יוהכ"פ פ"ה. מאמרי אדמו"ר האמצעי ויקרא (כרך ב) ע' תפד ואילך.

30) ראה תו"ח שם.

ולא לפעולת יעקב עם המקלות, כדלקמן שם.

[ויש להוסיף ולהעיר על ההשגחה"פ, שהפרטים האמורים ב„עולם הברודים" המרומזים בלשון רש"י בפרשתנו, נת־בארו בארוכה בדרושי כ"ק אדמו"ר ה־אמצעי[31] — שיום ההילולא ויום ההולדת שלו (ט' כסלו), וכן חג הגאולה שלו (י"ד כסלו), חלים בכמה שנים בשבוע דפ' ויצא, או עכ"פ „מתברכים" הם מש"פ ויצא (ובשנה זו* חל יום ההולדת ויום ההילולא בש"ק פ' ויצא עצמה)].

ה. וביאור הענין:

ידוע מה שאיתא בס' העקידה[32] שע"י שני אופנים יכולים אנו לידע גדולת הבורא, הא' מהנהגת הטבע, היינו מזה שהעולם מתנהג תמיד באותו טבע וסדר בלי שינוי ובלי הפסק, שבזה ניכר כח הא"ס, והב' מההנהגה שלמעלה מהטבע, היינו מענין הנסים וביטול הטבע, שבזה ניכרת גדולת הבורא עוד יותר.

וב' הנהגות אלו, שרשן מב' המשכות מהקב"ה[33], ההמשכה שבבחי' בלי גבול וההמשכה שבבחי' גבול ומדה, דהנהגת הטבע היא מההמשכה שבבחי' גבול ו־מדה, שהוא בחי' האור והחיות הפנימי המתלבש בעולמות בפנימיותם להחיותם, שזהו מקור הנהגת כל העולמות וה־נבראים, וההנהגה שלמעלה מהטבע שרשה מההמשכה שבבחי' בלי גבול.

ועפ"ז יש לבאר שתי הדיעות הנ"ל (ס"ב) אם עיקר הולדת הצאן עקודים נקודים כו' היתה על ידי פעולה טבעית (אלא שהיתה לו בזה נבואה מאת ה' שיצליח בזה בהשגחתו ית'), או שעיקר הולדת הצאן היתה בדרך נס — בפני־מיות הענינים:

ובהקדם המבואר דבחי' יעקב — אותיות „יבקע"[34] (וכדאיתא בזהר[35] לענין האושפיזין דסוכות, שיעקב אומר ה־כתוב[36] „אז יבקע כשחר אורך") — מורה על המשכת ובקיעת אור ה„קו"[37] לאחרי הצמצום, וזו היתה כל עבודת יעקב ב־צאן לבן, להמשיך בחי' „לובן העליון", אור א"ס שלמעלה מהצמצום, בעולמות עקודים נקודים כו', שהמשכה זו היא על ידי אור הקו, שבוקע את חושך הצמצום.

והנה ידוע[38], שיש ב' שיטות בנוגע לאור הקו: א) הקו הוא ההמשכה שבבחי' מדה וגבול, והיינו דשרשו הוא מבחי' הגבול שבאין סוף (כי הא"ס, כשם שיש לו כח בבלתי בעל גבול כן יש לו כח בגבול[39]), ב) הקו הוא ההמשכה שבבחי' בלי גבול, והיינו דשרשו הוא מבחי' אור א"ס הבלתי בעל גבול, אלא שזהו כמו

31) בתו"ח פרשתנו. וביאור בחי' עקודים נקודים וברודים בארוכה — בתו"ח פ' נח (סה, ד ואילך).

32) פ' בא עה"פ החודש גו' (שער לח), הובא ונת' באוה"ת בראשית יח, ב ואילך. ד"ה החודש תרנ"ד (סה"מ תרנ"ד ע' קלא ואילך), תרס"ו (המשך תרס"ו ע' קנו ואילך) ותרע"ח (הב' — סה"מ תרע"ח ע' רכה ואילך). ועוד.

33) ראה סד"ה החודש תרס"ו (ע' קסג). ובכ"מ.

*) תשנ"ב — שנת הו"ל הליקוט בפעם הרא־שונה. המו"ל.

34) עץ חיים שער הכללים פ"י. שם שער לב (שער הארת המוחין) ספ"א. וראה לקו"ת צו ח, סע"ד ואילך (ושם מע"ח של"א ספ"א. והוא בשל"ב הנ"ל). סידור שער הסוכות רנז, סע"ד ואילך. מאמרי אד־מו"ר האמצעי לנ"ך ריש ע' רלד.

35) ח"ג קד, א (וראה ניצוצי אורות שם).

36) ישעי' נח, ח.

37) ראה ספר הליקוטים דא"ח דהצ"צ מע' יעקב סעיף ד. וש"נ.

38) ראה המשך תרס"ו ע' קסב ואילך. ע' קצד ואילך. ועוד.

39) עבודת הקודש ח"א רפ"ח. דרך אמונה לב־על עבוה"ק פ"ב (בהוצאת קה"ת, תשמ"ח — ע' יג).

שהאור אין סוף הבלתי בעל גבול מאיר בעולמות.

וזהו תוכן שתי הדיעות, מה הי' העיקר בהולדת הצאן, דלהדיעה שהקו הוא המשכה שבבחי' גבול ומדה, היינו שבא"ס גופא ישנו שורש מקור הקו (שורש האורות), הרי עיקר המעלה וה־שלימות אינו בפעולה נסית היוצאת מדרכי הטבע, אלא שהמשכת אלקות היא בטבע גופא, כפי שהטבע הוא במציאותו[40], ולכן מפרשים שעיקר פעו־לתו של יעקב, המשכת הקו היא בפעולה הטבעית דהמקלות, שזו היתה הצלחה מיוחדת מאת ה':

והפירוש שעיקר הולדת הצאן היתה בדרך נס, הוא כהשיטה שהמשכת אור הקו היא מהאור שבבחי' בלי גבול, והיינו מה שאור א"ס הבלי גבול צמצם את עצמו להיות בבחי' "קו" (כדי שיוכל להאיר בעולמות), אבל זהו מה שאור א"ס הבלי גבול מאיר בעולם.

ואופן הג' הנ"ל שהיו כאן ב' הענינים, הן פעולת יעקב באופן טבעי ע"י ה־מקלות, וגם הפעולה בדרך נס בלי קשר לפעולת הטבע, הוא לפי המבואר בכ"מ[41], שבקו עצמו ישנם שני הענינים — חיצוניות הקו ופנימיות הקו. דחיצוניות הקו הוא הגילוי הנמשך בעולמות באופן של התלבשות, ובא בבחי' התחלקות, וענינו שיהי' על ידו התהוות העולמות, וגילוי האור בעולמות הוא בכל עולם לפי מצי־אותו; ואילו פנימיות הקו הוא ההמשכה מבחי' פנימיות א"ס ב"ה, ופעולתו ב־עולמות היא המשכת האור האלקי הבלי גבול בעולם, בלשון הזהר[42] "איהו מקשר ומיחד זינא לזיני' עילא ותתא".

והיינו דבחיצוניות הקו, הרי כל מה שיורד ונמשך, נתצמצם ונתמעט האור, ובפנימיות הקו (ששרשו מפנימיות א"ס, "תפארת הנעלם") אין בו התחלקות ו־נמשך בכל מקום בשווה. והם הם שני ה־ענינים בהולדת הצאן כו', דפעולת יעקב ע"י המקלות (השייך להצלחה אלקית שבהנהגת הטבע), הוא מצד המשכת חיצוניות הקו, שורש הנהגת הטבע: והו־לדת הצאן בדרך נס הוא מצד המשכת פנימיות הקו, שורש הנהגה נסית.

ו. ועפ"ז יש לבאר הטעם, שדוקא בענין הולדת הצאן שעל ידי המלאכים (פעולה נסית) נולדו "ברודים", כי הגילוי דפנימיות הקו בא לידי ביטוי ב"עולם הברודים".

ויש לומר, שזהו שמרמז כאן רש"י בפי' "ברודים" — "תרגומו ופציחין כו' חוט של לבן מקיף את גופו סביב וחברבורות שלו פתוחה ומפולשת מזו אל זו" — שבזה נרמז החידוש שעל ידי המשכת פנימיות אור הקו:

"חוט של לבן", היינו שגם בהמשכתו לאחרי הצמצום, שהוא קו וחוט קצר, מ"מ ה"ה "לבן", שבו מתגלה פשיטות האין סוף[43].

ו"חוט" זה "מקיף את גופו סביב", ש־יש לומר שזה מרמז על זה שאור הקו מלבד המשכתו בבחי' "יושר", הרי הוא מתעגל ומקיף כל עולם ועולם[44], דזה שאור הקו מקיף כל עולם ועולם הוא מצד המשכתו מבחי' העיגול הגדול[45],

40) ראה לקו"ש חי"ז ע' 151 ואילך. וראה ספר המאמרים מלוקט ח"ד ע' רכז ואילך. וש"נ.

41) המשך תער"ב ח"ב ע' א'קסט ואילך. סה"מ עטר"ת ס"ע תמג ואילך.

42) ח"ג רכה, א. הובא בשער היחוד והאמונה פ"ז (פג, ב ואילך).

43) ויש לומר שזהו שמסיים רש"י "ואין לי לה־ביא עד כו'", שעל בחינה זו דפנימיות הקו שהיא בבחי' פשיטות הא"ס, אין "עד" ודוגמא בדרגת הגילויים.

44) ראה ע"ח שער א' ענף ב.

45) ראה לקו"ת ר"פ קרח. ובכ"מ.

היינו אור הסובב כל עלמין (ההמשכה שבבחי' בלי גבול)[46].

ומסיים „חברבורות שלו פתוחה ו־מפולשת כו'", דיש לומר שזה מרמז על חיבור הקו והחוט (גם) עם תחתיתו של העיגול, כמבואר בכ"מ[47] שלעתיד לבוא יהי' הקו נוגע ודבוק באוא"ס הסובב גם בקצהו התחתון, דבזמן הזה יש הפסק בין אור הקו ואור הסובב מתחת לעולמות[44], אבל לעתיד לבוא יהי' „פתוח ומפולש", עד שיהי' נוגע ודבוק גם בתחתיתו.

וענין זה שייך ל„ברודים" דוקא, כ־מבואר בכ"מ, ובפרט בדרושי אדמו"ר האמצעי[48] (בעל יום ההולדת ויום ההי־לולא), שדוקא עולם הברודים, שהוא עולם התיקון[49], שיש בו ריבוי ההתכל־לות*[49], שכל הספירות כלולות זע"ז וזמ"ז, שרשו בעצמות אור א"ס ממש (שלמעלה מעקודים, אף שגם בעולם העקודים כל העשר ספירות עקודים[50] בכלי אחד).

ויש לומר שזהו גם הרמז בהחלת לשון רש"י „וברודים — תרגומו ופציחין כו' חוט של לבן כו'", היינו, שה„תרגום" — ה„פירוש" וההתגלות — של ענין „ברודים", הוא גילוי פנימיות הקו, „חוט של לבן כו'".

ז. והענין בעבודה:

„חוט של לבן" מורה על העבודה ה־קשורה עם פשיטות[51] הנפש — „לבן", גוון עצמי ופשוט שאין בו ציור, היינו עצם הנפש (שלמעלה גם מבחי' יחי־דה[52]): ודוקא על ידי גילוי פשיטות הנפש נעשים שני הענינים: א) פועל על כללות האדם, „מקיף את גופו סביב", ב) חודר בתוך כל ענייניו, כל כוחותיו, באופן שחודר בתוך תוכם עד שזה נעשה מציאות הכוחות ומחדו"מ שלו, שזהו מה ש„חברבורות שלו פתוחה ומפולשת מזו אל זו".

שהכח על כל זה הוא מפנימיות התורה, דחיצוניות התורה יש לה מדה ושיעור, דכל ענייני התורה הם במדידה והגבלה, אבל פנימיות התורה הוא מבחי' אין סוף[53], ולכן על ידו מתגלה פשיטות הנפש (שלמעלה ממדידה והגבלה) ה־מקיפה את כל האדם וחודרת בתוך כל כוחותיו.

(משיחת ש"פ ויצא תשמ"ג)

---

46) ואף שענין זה בהקו שמקיף כל עולם כו', מבואר לענין הקו בכלל, חיצוניות הקו, הרי מובן, שענין זה אין זה בו מצ"ע אלא מצד פנימיותו, כבפנים.

47) סה"מ תרנ"ט ס"ע קי ואילך (בשם „יש מקובלים". וראה אוה"ת בראשית מא, ב מ„ביאור דמים רבים תקס"ט"). המשך תער"ב ח"א ריש ע' קיז. סה"מ תש"ב ס"ע 122.

48) תו"ח נח עג, א (פל"ז) ואילך.

49) ע"ח שער התיקון רפ"ד. מאמרי אדה"ז — פרשיות ח"א ע' סד ואילך. תו"ח בראשית מה, א. נח סה, ד ואילך. ובכ"מ.

*49) ראה אוה"ת בשלח ע' שצה: ועולם התיקון נק' ברודים כו' פי' ברודים הוא התכללות כמה גוונין יחד כמ"ש (בזכרי' סי' ו) סוסים ברודים הפי' שיש בהם הרבה גוונין.

50) ע"ח שער העקודים שם. מבוא שערים ש"ב ח"ג פ"ז. וראה בארוכה מאמרי אדה"ז שם. תו"ח נח שבהערה הקודמת. ובכ"מ.

51) ראה עטרת ראש שם.

52) ראה בארוכה ס' השיחות תשנ"ב ע' 127 ואילך.

53) ראה סה"מ עטר"ת שם (ע' תמד), דב' הבחי' דנגלה ופנימיות התורה הם מבחי' חיצוניות ופנימיות הקו. וראה המשך תער"ב שם ח"ב (ע' א'קע), ד„אמיתית מדריגה זו [דפנימיות הקו] אינו בא בבחי' התלבשות כלל וכמו פנימי' סודות התורה הנק' רזי דרזין".

*) והוא שם בסוף המאמר. — במאמרי אדה"ז תקס"ט (קה"ת, תשמ"א) נדפסה הנחת אדמו"ר האמצעי, ושם (ע' לב) חסר סוף הביאור. אבל נמצא בבוך 554 (עו, ד). ועוד.